

Vedlegg til styresak 10/22 Refordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger for 2023

Redegjørelse for prosess og håndtering av søknader om koronarelaterte forlengelser ved UiT Norges arktiske universitet

Det gis her en redegjørelse for ordningen rundt stipendiater og postdoktorers mulighet til å søke om forlengelse av ansettelsesperioden som følge av koronarelaterte forsinkelser i perioden mars 2020 til og med oktober 2021, omfanget av søknader samt håndtering og saksbehandling av søknadene. Videre vil det også bli gitt noen vurderinger knyttet til hvordan ordningen har fungert ved UiT, og de erfaringene som er gjort i løpet av pandemiperioden.

Rammer for ordningen og omfanget av søknader

Hjemmelen til å forlenge en stipendiatstilling er gitt i en sentral forskrift¹, som i § 2-3 nr. 6 som sier at *For stipendiat kan ansettelsesorganet i særskilte tilfeller gi forlengelse av ansettelsesperioden for forhold som har vært til hinder for progresjonen i doktorgradsutdanningen.* Kunnskapsdepartementet har i forbindelse med koronapandemien avklart at bestemmelsen kan benyttes tilsvarende for postdoktorer.

Det ble våren 2020 innført felles BOTT-retningslinjer for å kunne forlenge ansatte stipendiater og postdoktorer som opplevde manglende fremdrift forårsaket av koronarelaterte utfordringer. Den aktuelle gruppen av ansatte, lederer og veiledere har fått informasjon om ordningen både via nettsider, informasjonsdeling og møter.

Følgende kriterier ble fastsatt som grunnlag for å kunne søke om forlengelse:

1. Stipendiater/postdoktorer som blir beordret til tjeneste i helsesektoren/avgivelse til kritisk samfunnsfunksjon vil bli gitt forlengelse tilsvarende lengden på beordringen.
2. Stipendiater/postdoktorer som blir omdisponert til undervisning/digitalisering av undervisning vil bli gitt forlengelse tilsvarende omfanget av omdisponeringen dersom det ikke er del av pliktarbeidsdelen.
3. For stipendiater/postdoktorer hvor det foreligger særlige forhold knyttet til koronapandemien som har vært til hinder for progresjonen i forskerutdanningen kan det gis forlengelse, f.eks. stengt campus, vanskeligheter med datainnsamling, pass av barn og karantenereglene. Hvis hjemmekontor kan gjennomføres, vil det ikke være grunnlag for forlengelse.
4. For stipendiater/postdoktorer som på grunn av pass av barn eller som på grunn av sykdom må benytte omsorgsdager, egenmelding eller sykmelding, gis det forlengelse tilsvarende fraværets omfang.
5. Forskriftens bestemmelse om at fravær må ha en sammenhengende varighet på to uker for å gi grunnlag for forlengelse, fravikes så lenge koronasituasjonen vedvarer. Dette innebærer at fravær av kortere varighet, herunder enkeltdager, vil gi grunnlag for forlengelse.

¹ Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat, se <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-01-31-102>

Det er siden oppstart av ordningen fattet **totalt 409 vedtak** om koronarelaterte forlengelser av UiTs ulike ansettelsesorganer. Forlengelsene har en totalkostnad på 48,7 millioner kroner. Vedtakene om forlengelse fordeler seg på UiTs enheter som følger:

Enhet	Antall stipendiater	Antall postdoktorer
Institutt for medisinsk biologi	26	8
Institutt for samfunnsmedisin	13	2
Institutt for klinisk medisin	13	2
Institutt for farmasi	17	2
Institutt for klinisk odontologi	6	
Institutt for psykologi	11	1
Institutt for helse- og omsorgsfag	5	
Idrettshøgskolen	4	2
Institutt for vernepleie	11	
Regionalt kunnskapssenter for barn og unge	5	
Helsefak totalt	111	17
Institutt for fysikk og teknologi	15	6
Institutt for geovitenskap	28	1
Institutt for informatikk	18	3
Institutt for kjemi	14	2
Institutt for matematikk og statistikk	4	
Institutt for teknologi og sikkerhet	3	
NT-fak totalt	84	12
Institutt for arkeologi, hist., rel.vit. og teologi	9	
Institutt for samfunnsvitenskap	7	
Institutt for lærerutdanning og pedagogikk	14	
Institutt for språk og kultur	15	7
Institutt for barnevern og sosialt arbeid	4	
Institutt for reiseliv og nordlige studier	4	
Senter for fredsstudier	2	2
Senter for samiske studier	3	
Senter for kvinne- og kjønnsforskning		1
Barentsinstituttet		1
HSL-fak totalt	58	11
Institutt for arktisk og marin biologi	19	3
Norges fiskerihøgskole	31	2
Handelshøgskolen	10	
BFE-fak totalt	60	5
Norsk senter for havrett	10	
Jurfak forskning	10	1
Jurfak totalt	20	1
Institutt for industriell teknologi	4	
Institutt for bygg, energi og materialteknologi	3	
Institutt for elektroteknologi	3	
Institutt for datatekn. og beregn.ingeniørfag	4	
IVT-fak totalt	14	
Kunstakademiet	3	
Musikkonservatoriet	1	

Norges arktiske universitetsmuseum	5	3
UMAK totalt	9	3
Result	2	
Psykologi- og jusbiblioteket	2	
UB totalt	4	
UiT totalt	360	49

I tabellen nedenfor er en oversikt over totalt antall forlengelsesdager, hvor mange dagers forlengelse som er gitt i gjennomsnitt samt en beregning av hvor mange årsverk forlengelsene utgjør:

Enhet	Sum forlengelsesdager	Sum antall vedtak	Gjennomsnittlig forlengelse	Sum årsverk
Helsefak	10245	128	80	28
NT-fak	5956	96	62	16
HSL-fak	3741	69	54	10
BFE-fak	5413	65	83	15
Jurfak	1033	21	49	3
IVT-fak	2021	14	144	6
UMAK	521	12	43	1
UB	231	4	58	1
Totalsum	29161	409	71	80

Tallene viser at det ved noen fakulteter i gjennomsnitt er gitt lengre forlengelser enn ved andre fakulteter. En forklaring på dette kan være at noen fagområder har opplevd større og mer inngripende konsekvenser av pandemien og nedstengingen av samfunnet enn andre. For eksempel kan tilgangen til å bruke lab og muligheten til å utføre arbeidet sitt fra hjemmekontor ha ulik innvirkning på fremdriften i prosjektet.

Antall vedtak er heller ikke sammenfallende med det antallet personer som har søkt om forlengelse da en rekke personer har søkt flere ganger slik det vises her:

Totalt antall vedtak	409
Fratrekk for to vedtak på 100 personer	51
Fratrekk for tre vedtak på 2 personer	4
Antall personer som har søkt om forlengelse	354

Etter hvert som samfunnet og UiT i større grad kunne gå tilbake til mer normal virksomhet, ble det av universitetsledelsen fastsatt en sluttdato for ordningen. Behovet og grunnlaget for en særskilt ordning ble vurdert som avtakende, og enhetene ble i brev av 2. juli 2021 underrettet om at siste frist for innsending av søknader om koronarelatert forlengelse var satt til 31. oktober 2021. Søknader som ble levert innen fristen har blitt behandlet av ansettelsesmyndigheten også etter oktober 2021, og saksbehandlingsarbeidet har blitt avsluttet i løpet av januar/februar 2022.

Søknadsbehandlingen og erfaring med ordningen

Det ble i forkant av iverksettelse av ordningen utarbeidet et eget søknadsskjema som skulle brukes av stipendiater og postdoktorer som ville søke om forlengelse. Søknadsskjemaet ivaretok også videre saksflyt og innhenting av vurdering og anbefaling fra veileder og instituttleder.

Seksjon for personal og organisasjon ved Avdeling for organisasjon og økonomi har ivaretatt saksbehandlingen av søknadene om forlengelse på grunnlag av mottatte vurderinger og anbefalinger fra de ulike enhetene. UiT har lagt til grunn at bruk av hjemmelen til å gjøre forlengelser forutsetter at det ble gjort gode og grundige individuelle vurderinger i hver enkelt sak for å vurdere det reelle og faktiske behovet for forlengelse. Retningslinjene har vært uttømmende for vurderingene i enkeltsaker, og det har dermed ikke vært anledning til å vektlegge andre hensyn, som for eksempel enhetens økonomiske situasjon. Stillingens finansieringskilde er heller ikke relevant for vurderingen av den enkeltes søknad. Alle sakene har blitt fremmet for Tilsettingsutvalg (TU) og fakultetsstyrer (for de enhetene som ikke har etablert eget TU), og det er der fattet endelige vedtak.

Avdeling for organisasjon og økonomi har i forbindelse med evaluering av arbeidet knyttet til ordningen for koronaforlengelser vært i kontakt med ulike enheter for å innhente deres erfaringer rundt praktisering av kriteriene for forlengelse samt vurdering av de innsendte søknadene. Informasjon og erfaringer ble delt i orienteringssak OS 46/21² i møte 16. desember 2021.

Det ble gitt positive tilbakemeldinger på ordningen. De søknadene som enhetene har mottatt har etter en individuell vurdering i stor grad blitt fremmet for ansettelsesorganene. Det finnes enkelte unntak der det etter vurderingen er konkludert med at søker ikke hadde grunnlag for forlengelse. Fakultetene opplyste at ordningen var godt kjent for de aktuelle gruppene av ansatte.

Fakultetenes tilbakemeldinger viser videre at retningslinjene var dekkende for stipendiatenes og postdoktorenes behov. Det var en periode uklarheter rundt finansiering som kriterium for å kunne innvilge forlengelse, men brevet av 2. juli 2021 tydeliggjorde hva som kunne/ikke kunne vektlegges i enhetenes vurderinger av søknadene. Vurdering av søknadene har for de fleste etter dette vært uproblematisk, mens enkelte har støtt på vanskeligere saker. Spesielt har vurderinger knyttet til psykososiale forhold vært utfordrende sammenlignet med mer konkrete hendelser som for eksempel stengt lab eller avlyst utenlandsopphold.

Vurdering av ordningen

UiT har erfart at det har vært et stort behov for ordningen som har gitt stipendiater og postdoktorer mulighet til å søke om forlenget ansettelsesperiode. Ordningen ble innført tidlig i pandemien da det ikke var mulig å forutse hvor omfattende virkningene av den ville bli. Hadde man visst hvor langvarig pandemien skulle bli, ville det vært hensiktsmessig (i alle fall for ansatte med sluttdato et stykke frem i tid) å avvente innsending av søknad om forlengelse til totalt omfang av forsinkelsen var mer avklart. Dette kunne gitt et bedre helhetsbilde fra den enkelte søker, og man ville unngått behandling av flere søknader fra samme person.

Arbeidet med ordningen har vist viktigheten av god lederforankring og drøftinger ved fakultetene for å finne frem til en felles forståelse av retningslinjene og hva som skal vektlegges i vurderingene. Noen enheter har pekt på at koordineringen mellom fakultetene kunne vært bedre. Muligens kunne et felles oppstartsmøte på UiT med ledere og HR-medarbeidere samt enkelte møter for diskusjon, erfaringsdeling og avstemming rundt vurderinger underveis ivaretatt et helhetlig overordnet perspektiv. Men selv om fakultetene har gjort sine vurderinger internt, har Seksjon for personal og organisasjon hatt en totaloversikt i den løpende saksbehandlingen, og har kunnet bidra med hjelp til vurderinger og avklaringer på tvers av enhetene.

² Saksfremlegget finnes i UiTs møteportal [Møte fra utvalgsmodulen | UiT](#)

Det er også pekt på muligheten for at langvarige forsinkelser for enkeltpersoner vil kunne gi konsekvenser for deres videre karriere, men det er pr nå for tidlig å si om dette vil gi reelle utfordringer frem i tid. Det er i liten grad kommet fram påstander eller spørsmål om forskjellsbehandling, og det vurderes at prinsippet om likebehandling har blitt godt ivaretatt. Avslutning av ordningen den 31. oktober 2021 synes også å være et riktig tidspunkt sett i lys av dagens situasjon. Nå som den særskilte ordningen knyttet til koronapandemien er avsluttet, er det fortsatt mulig å behandle enkeltsaker og fatte vedtak om forlengelse av stipendiatstillinger i TU på ordinært vis etter hjemmelen i forskriftens § 2-3 nr. 6.

Totalt sett vurderes den særskilte ordningen som et velfungerende tiltak for ivaretagelse av stipendiater og postdoktorers behov for forlengelse av ansettelsesperioden som følge av koronarelaterte utfordringer og innvirkninger på fremdriften i arbeidet.